

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
téssel.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiacz, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postát
soronként 5 krajvára
számítanak.

A hazai ipar.

Debreczen, február 13.

Minden évből kijut egy pár nap az iparügyeknek is. Amikor az illető tárca költségvetését tárgyalják. Ilyenkor a honatyákban minden párton fölébred egy kis buzgalom, s csak úgy ömlik belőlük a sok jóindulat, terv és tanács. Aztán az iparosok megint magukra maradnak egy évig; legföljebb az állam védő és támogató karjait érzik, imitt-amott.

Igenis: az államét. Mert nem egészen áll Szemerének azon állítása, hogy költségvetésünknek csak egy perczentje esik az ipar fejlesztésére. Ez lehet kifejezetten; de hát a közvetett segély? A közszállításoknál például, ahol az állam, mint fogyasztó szerepel, évenként 70—80 millió foly szét a hazai ipar fölsegélyezésére. Ez mind azon kívül van, amit a költségvetés direkt segély gyanánt föltüntet. Amiből az következik, hogy mindazon tényezők között, amelyeknek kötelességük a hazai ipar támogatása és fejlesztése, az államot vádolhatjuk legkevésbé, mert az előljár a kötelességek teljesítésében.

Hanem a társadalom, s az iparos osztály: ez már más!

Ezekben kell keresni a hibát azért, hogy kisiparunk krízisben van, gyáriparunk stagnál. A fogyasztó közönség egészen közönyösen veszi azt, hogy szükségleteit honnan szerzi be; egy csöpp hazafisági kérdést se csinál abból, hogy pénzt itthon költse el, s ne dobja idegenbe, a legtöbbször silányabb cikkekért, mint a minőket itthon kapna. Társadalmunkból e tekintetben majdnem egészen hiányzik az a szellem, amely az öntudatos cselekvést jellemzi. Ugy tesz, mintha egészen gépiesen cselekednék, amikor vásárol.

Ezért pedig okoljuk első sorban a nemzet képviselőit, amely nem foglalkozik e kérdéssel oly gyakran és oly tájékozottsággal, amint ez viszonyaink között szükséges volna. Okoljuk továbbá a sajtót és társadalmi egyesületeinket, amelyeknek kötelességük volna speciális feladataik és céljaik mellett az iparpártolást állandóan propagálni s ez által ezt a kérdést folytonosan napirenden tartani, s ily módon a társadalomra bizonyos douce violence által hatni.

A nyugati államok iparilag ugyanesak előbb állnak nálunk, de azért (s tán ép ezért) a hazai

ipar pártolását annyira nem kicsinylik, hogy ott a közélet tényezői valóságos ellenőrzést gyakorolnak a fogyasztó közönség fölött. Például csak egy jellemző esetet hozunk föl Párisból, a hol a 80-as években föltűnően kezdtek terjedni a német renaissance butorok. Nosza, az összes lapok pártkülönbség nélkül a közönségnek estek, s állandó rovatokat tartottak fönn a közönség hol szelid, hol energikusabb ösztökélésére mindaddig, míg ez a német butoroktól, a melyek pedig olcsóbbak is voltak, elpártolt, s a francia Boule-butortat kizárólagos uralmát újból biztosította.

Más helyen, mint Svájcban, Dániában, Németországban gyakori kiállításokkal csinálják a hangulatot. Ausztriában az iparosok gyűlései szoktak imponálni a közönségnek. S még Oroszországban is van gondoskodva a társadalom iparpártolásától az irányadó arisztokrácia magatartása által, amely ambíciót csinál a hazai ipar fölkarolásából. Mindennütt mozgás, erőteljes szellem, hazafias irány, ezéltudatos, társadalom, még a Balkán államokban is, csak a mi iparunkkal nem törődik az állam kivételével senki. Még törvényhatóságainknál is mi-

TÁRCA.

Mese az angyalról.

Irta: Sándor Lajos.

Még a tulvilágról hozott álmokat álmodtam, még a jelenvaló világról sejtelmem sem volt bölesőmben, amikor elköltöztették a legesendesebb városba azt a nyugtalan szívet, melyből az enyém kisarjad. Nem lett csendes utána a ház: voltak kik fölzaklassák az apai szív néma bánatát; voltak kik folytonosan háborgassák a hantokat, hogy adják vissza akit elraboltak. Egy, aki még csak gyógyogni tudott, az még nem volt ellensége a temetőnek... Ot tanuja az elvesztett Paradisomnak!

Felnőtt aztán mind az öt; később a halál közülök is kivette a maga ötödét; de hát szegény édes anyjok úgy kívánta már látni a nagy fiát, elhozatta, mert nem tudott nyugodni...

* * *

Egy szinehagyott piros fedelű könyv került a kezembe a szekrény aljából, a por közül. Megtörölgettem szépen s amint felnyitottam s belepillantottam: sajátságos nyüzsgés támadt agyamban, meg a szívemben; egy egész hangchaos régi hangokból, zúgott a fülemben. Ez a piros könyv mintha beszélni tudna, a betűi mintha megmozdulnának... Milyen

ösmerős a czime is: „Mese az angyalról”. Igen, igen emlékszem már! Az első lapon egy angyal kép áll, erről szól a mese. Hiszen régi ismerős vagy te, szép arezu kis szárnyas angyal. Jobb válladra leomló szőke hajad, kis fehér szárnyad, szép gömbölyű piros arezodon ragyogó két kék szemed, mint hajnalpírból előtörő két csillag: egy egész mult, jelen s jövőt ragyognak vissza. Láttodra még egy hivatlan vendég is megjelenik szemem peremén, könnyesepp: a bűnbánat könnye. Mert én téged akkor nagyon megsértettek, kis szárnyas angyal... Könnyel-müen, gyermek ésszel. Az én lelkem háborgása, töprengése már a gyermekszoba zajában kezdődött; merev kételkedéssé fejlődött a töprengés s hitetlenségemmel téged is megbántottalak. Valóság után vágytam, mert mindent hamisnak hitt már gyermek lelkem; a nyers valóságot kutattam „fanyar nagyképűséggel” mindenben; a könyv remek mivű bőrkötését látva, szerettem volna visszavarázsolni azzá az állattá, melynek bőréből készült, mert másképp nem tudtam hinni, hogy az csakugyan állatbőr. A világ semmiből teremtetésének elmélete gyermek mese volt előttem s kacagtam a hívő bornirtságán; a Genesis tanításán mosolyogtam, mert nem tudtam megjeleníteni a teremtés első hajnalát. Ez a borzasztó skepsis volt oka a sérelemnek is, melyet rajtad ejtettem szép kis angyal. Hogy is volt csak?

Gyermek voltam, ábéczés gyermek. Egy Karácsonyra érkezett ez a piros könyv: édes apám azt mondta, hogy az angyal hozta.

— Hol van az angyal? — kérdém édes apámtól.

— Már elment, kis fiam; épen olyan volt, mint a milyen a piros könyvben van, a kiről a mese szól.

— Édes apám látta az angyalt?

— Láttam, gyere olvassuk el a történetét.

Térdére ültetett s elesítette a másik szobában az angyal ajándékai felett zivakodó többi gyermekeket s engem is figyelemre intve, olvasta a mesét. Közben vizsgálta azzal a két mélységes, beszédes szemével a hatást arezomon. A mesében az volt, hogy egy kis árva fiucska — ez volt az, nézd kis fiam, — vele játszadozott egész nap, este meg szépen betakargatta meleg takaróval, két kis kezét imára kulesolta:

„Kis kacsóid összetéve szépen
Imádkozzál édes gyermekem!”

Elmondta neki, hogy milyen jó az Isten; ő az árvák ügyét felfogja; őtet is az Isten küldte. Aztán reggel lecsókolta az álmod pilláiról, felöltöztette szépen tiszta ruháskába. Még mikor már nagyobb lett a fiu, akkor sem hagyta el a jó kis angyal. Ugy szerették egymást! Ha fájdalmat érzett, ágya mellé ült s ápolta. S mikor már nagyra nőtt, férfi

niszteri rendeletekre volt szükség, hogy megrendeléseikkel a hazai ipart támogassák. Nem szomorúan jellemző ez?

Mit mondjunk iparosainkról? Különösen a kézműves-ipar terén kevés a modern, a korral haladó ember. Csökönyös konzervatív a legtöbb, telve a magyarnak mindazon hagyományos hibájával, amelyek üzleti téren kezdet óta sok keserű leczkében részesítették már a nemzetet. A fogyasztó közönségnek részben elfogadható mentései vannak, midőn e hibákra hivatkozik. Viszont az iparosok önvédelmében is sok igaz van, midőn mellőztetését hozza föl, a mely nem igen ösztönzi arra, hogy haladása érdekében anyagi áldozatokat hozzon. Így aztán megfeneklünk e circulus vitiosusban. Mert a társadalom vezetőjének: a Széchenyi nemzeti kaszinójának ünnepi szónoka pityereg, mint egy vén asszony, vagy mint egy elégedetlen és tehetetlen Mikhál bán, a helyett, hogy Széchenyi gyakorlatias irányu szellemét terjesztené, amelyből így iparunknak is jutna valami. Széchenyi nem lamentált, hanem dolgozott. Iparosaink pedig ma is lehető legtöbb oldal elzárkózásban keresik boldogulásuk titkát, a helyett, hogy a kor szellemének megfelelően, versenyképességük és önbizalmuk fejlesztésében igyekeznének fejlődésük tényezőit fölismerni.

A politika elcsábít minden irányadó és vezető tehetséget, s hálóját kiveti minden kérdésre. A politika átka nehezedik hazai

iparunkra is, a mely az Ausztriával való gazdasági viszony révén immár belenyulik az Ausztriával való közjogi viszony kérdésébe is, s legalább amíg a közjogi harcok előtérben állanak és a pártok fő alakulási irányait szabják meg, addig a mi közgazdasági és különösen ipari viszonyainkra nehezen derülnek szebb napok.

A kormány hasztalan küzd ezek javításán, mert az ellenzéknek szüksége van elégedetlen elemekre, s politikai céljaihoz jó eszköznek tartja az iparosokat. A fejükbe veri ezeknek, hogy elvannak hagyva és maradva, s a vámközösségből származik minden bajuk. Ezzel úgy állítja föl a kérdést, hogy a gazdasági elkülönzés közjogi elkülönzést is jelent, — a mi által bizalmatlanságot csepegtet minden szabaddabb mozgási vágyba, ami közgazdasági életünkben jelentkezik, s így tulajdonkép önmaga idézi elő azt az okot, amelynek iparunk senyvedése főként csakugyan az okozata.

De amíg az ellenzéki politika a közgazdaságot annyira összefonja a közjoggal; s amíg közéletünk élére nem terem egy megfelelő tulajdonokkal fölruházott férfit, aki e végzetes kapcsolatot szétörje, s a hazai ipart a politika fölé emelve, társadalmi uton a közönséggel egy irányba terelje: addig a kormány jószándéka, amit az ellenzék is kénytelen elismerni, s az ellenzéki receptek, amik között, tagadhatatlanul, akad figyelemreméltó is, mind kisebb-nagyobb tatarozások,

mesterséges élesztgetések, de nem gyökeres intézkedések és újjáremtések.

Minden elfogulatlan hazafinak kötelessége tehát, hogy minden erejével ez egészséges és egyedül sikeres irány felküzdése érdekében hasson. Hazai iparunk nem lesz addig, amíg ebbe a politika döntőleg beleszól. S az ellenzék, midőn látszólag iparunk érdekében, az önálló vámterület mellett agitál, tulajdonkép iparunkat is agitációnális eszközül használja ki közjogi programja mellett. Ezzel a kiegyezés híveit, akik különben, adandó körülmények között, talán a gazdasági elkülönzéstől se tartózkodnának, a kiegyezési alap érdekében a gazdasági közösség védelmére kényszerítik. Hiszen az Ugron-töredék már attól a szélsőségtől sem riad vissza, hogy „népszövetségével” iparosainkat is politikai pártállások szerint osztályozza s a kiegyezés híveitől társadalmi támogatását is megvonja. A politika ily vak dühöngése mellett valóban vigasztalan kilátásai lehetnek ipari érdekeinknek.

E tulzások fogják a jobb érzésű hazafiakat az egyedül helyes irányban tömöríteni s akkor beszélhetünk hazai iparról; de — fájdalom — addig nem.

E fordulat biztató jelei csilámlanak föl a mai vitában, ahol az elfogulatlanabbak sokkal több figyelmet tanusítanak iparunk iránt, mint eddig tették.

lett, ekkor sem hagyta el. A redőket homlokán elsimitotta, ez élet nehéz gondjait megfelezte véle. Nagyon boldogok voltak, mert a kis angyal igen jó volt.

A férfiből erőtlen ősz öreg lett. Gyöngéden gyámolította, mankóját karja alá tette, segítette a felállásban. S mikor már a fáradt szempillák arra a nagy hosszú álmra lezáródnak kíváncsoltak: lezárta szépen, az utolsó ágát elkészítette neki, kikísérte a temetőbe, elsíratta bánatosan s aztán felszállt megint az égbe a többi angyalhoz.

... És én hallgattam figyelemmel édes atyám ajkáról a mesét, a te csodálatos nagy jószágodról, kis szárnyas angyal! Am de én nem lelkesedtem mindjárt, pedig édes apámnak a könnye is kicsordult, mire a végére ért; én pedig közönynyel kérdeztem:

— Mért könnyezik édes apám? Hiszen ez csak mese, angyalok meg nincsenek is. Ezt csak ide festette valaki, a mesét meg kitalálta. Emlékszik édes apám, egyszer nekem azt mondta, hogy a mese nem valóság? Én meg nem hiszem, hogy angyalok is volnának; nekem sincs édes anyám, azért még sem látok magam mellett soha angyalt!

— Nagyon sok mese van kis fiam, mely igazságot, való dolgot beszél el. Sok mese van, mely ezerszer ismétlődik a valóságban és sok festett kép van, melynek ezer hasonmása van a körülöttünk nyüzsgő világban. Ott van a szárnyas angyal a te

ágyad mellett is, lezárja a te szemedet is édes álmra, lecsókolja a te pilláidról is minden reggel az álmod, játszik veled... de te vak vagy s nem látod! A jószágos Isten, ki elvette a kart, mely bölcsöd ringatá: ki is pótolta azt... s te nem érzed kis fiam, hogy ápol, hogy őriz téged, hogy fedezget szárnyaival a te jó angyalod?

— De édes apám, hiszen a jó Isten vigyáz mindnyájunkra s nem az angyal!

— Ugy van, de az angyal ám Isten szolgálja, az ő küldötte, akit ő mindenüvé elküld, ahol valami pótolni való van, ahol vigasztalni kell, a hol fájó sebet kell bekötözni.

— De én más láthatatlant az Istenen kívül mégsem hiszek. Ő mindent megtehet édes apám így tanította nekem, miért, bizna hát akármit is az angyalra?

— A föld minden teremtménye eszköz az ő kezében céljai elérésére. S néha oly láthatatlan lények is eszközei, melyeket csak a hívő lélek, az érző szív lát...

Kis fiam, elteszem e piros könyvet; ha majd a gondtalanságot nehéz keresztet váltják fel, vedd elő akkor ezt a könyvet, nézz rá e szárnyas angyalra, vágyó, epedő lelkeddel tekints szét a világ járó-kelő alakjai között, kutass, keress, de szived legyen a szemedben: meglásd jön óra, melyben rád mosolyog a szárnyas angyal épen egy oly perczben, amikor a lemondás legjobban vivja lelkedet. Adja a Gondviselés, hogy megtudd, hogy meglásd...

... És én ekkor sem hittem benned szép kis szárnyas angyal! De az bizonyos, hogy a te mesédet sohasem felejtettem el. S elindultam élni, küzdeni... Az a jó szív, mely hitetlenségemen annyit aggódott, porlik már a másik mellett...

* * *

Kerestem, kutattam az angyalt, melyet csak a hívő lélek, az érző szív lát. Hogy változik napról-napra egy emberi lélek gondolat világa! Mily óriási forradalmak törnek ki olykor-olykor benne s csak az előbb még ujat avulttá teszik, megsemmisítik anélkül, hogy a külvilág látna belőle egyebet, mint egy-egy arczedő megváltozását.

Az irások megtanítottak hinni, a keresztetek megtanítottak érezni. Már csak látni vágytak szemeim, látni a kis szárnyas angyalt! Talán ez lesz — gondolám — megpillantva a sokaságban egy szép szelid arcot. Megszólítottam, beszéltem veled, beszéde hazugság volt. Nem, nem ez, nem is hasonlít a kis szárnyas angyalhoz! Talán ez a másik? Fagyos lélek szép porhüvelyben... ott hagyott. Ez sem ő!

Igy kerestelek én téged is szép kis angyal. S nekem bűnhődni kellett, viseltem tagadásom súlyát, pedig már hittem is, érzett is szívem s még sem láttalak...

Kezdttem visszafejlődni gyermekkorom skepticus világába s a mikor még hozzá az az áldott jó szív is összefagyott, mely hitem s érzésem felett őrködött: a lemondás nagy erővel támadott reám.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 12.

A t. Ház ma végzett a kereskedelemügyi költségvetéssel. A tengerhajózási Ráttkay László, Kiss Ferencz, az utaknál és pedig Jász-Nagykun-Szolnokmegye két utjának állami kezelésbe vétele érdekében, és Urbanovszky Ernő szólottak, aki Nagy-Bittsénél egy vashíd építését indítványozta. Dániel Ernő br. reflektált mind a három felszólalásra s aztán a tételkel együtt elfogadták a Vaskapuszabályozás költségvetését is.

Majd megszavazta a Ház a Pulszky Ágost által referált kiállítási költségekről, a Bethlen Balázs gr. által előadott magyar északnyugoti vasutáról, a Batthyány Tivadar gróf által referált kikötői illetekekről és vám- és kereskedelmi-szövetség módosításáról és a Neményi Ambrus által előadott lottójövedékről szóló törvényjavaslatokat.

Az utóbbi javaslatnál Polónyi és Pichler zudultak föl a közérkölcsevben az osztályorszjáték ellen. Az érdekes új czég ez erkölcsi cikkeit ezután Lukács László pénzügyminiszter egymásután kislejtezte.

Tíz képviselő kérésére ezután az elnök zárt ülést rendelt el.

Külföld.

A krétai lázadás.

Görögország merész és gyors kihívását, ami azonban sokak előtt nagyon is a görögtűz természetével bírónak látszik, már oly beteg ember sem tűrheti el, mint amilyen — a szultán. Az athéni török követ felvilágosítást is kért a görög kormánytól, a mire azonban a rég kipróbált hellén ravaszággal azt felelték, hogy az intézkedést már a hatalmakhoz intézett jegyzékben megokolák. És míg Franciaországban ugy vélekednek, hogy a helyzetet ma már nagyobb nyugodtsággal lehet tekinteni, a lázadás, a forradalom tüze Kréta szigetén folytonosan terjed és katonák is részt vesznek a fosztogatásban. A krétai főkörmányzó igen melegnek érzi lábait alatt a földet és valóni akar állásától. A nagyon is szorult helyzetbe jutott porta pedig kéri, hogy maradjon és a nagyhatalmakhoz is könyörög, hogy érvényesítsék befolyásukat a rend helyreállítása érdekében.

S eljött a percz, melyben a lemondás legerősebben vivta lelkemet és a mese, akkor érzem, mint válik valósággá, ekkor láttam beteljesedni jó szülém jóslatát. Megláttam a kis szárnyas angyalt, téged te drága, te édes, kit az én bohó gyermek ajkam úgy megsértett! Emlékszel még azokra a bánatos szemekre azokra a komor, lemondó szavakra? Emlékszel arra az ellaggott lelkű halvány arcú fiura? S emlékszel, — mint emelkedett fel édes, jóságos szavaidra a lehorgasztott fej... Megletelek kis szárnyas angyal, te vagy az; a piros könyv nem hazudik, a mese valósággá lett; a haja a szeme épen olyan, mint a tied!

S te drága jó lélek, ne nézz le most már onnan felülről aggodalommal egykor bohó fiadra; megtudta már, hogy van angyal s van mese, mely ismétlődik a világban s van festett kép, melynek van „égi mása“ a világban!

Te is kis szárnyas angyal bocsásd meg tagadásomat, úgy úgy mosolyogj reám; a bűnbánat könnyeit sirom lábaid elé s rebezem:

— Hiszem, érzem, hogy van angyal! Ne hagyj el sohasem szép kis szárnyas angyal!

A hirlapírók hangversenye.

Fényes ünnepet ült tegnap a vidéki hirlapírók szövetségének helyi bizottsága. Az ünnepen megjelent Debreczen város egész művelt közönsége, hogy fényt és meleget adjon az ünnepnek.

Az ünnep benyomásairól egy hivatott toll, Szávay Gyula tolla a ma reggeli budapesti gyorsvonat indulásáig a váróterem asztalán a következőket írta:

Kedves barátom, Gily Ede!

Meghódítva és elbájlva azoktól a figyelmes gyöngédségektől, melyeknek jeleivel debreczeni tartózkodásom alatt elhalmoztatok, csak mikor a szekerem rudja kifelé áll, kezdem visszakapni a hangomat s azzal természetesen legelőször is nektek s általatok a bájos műkedvelő-gárdának és különösen a debreczeni nagyközönségnek sietek, habár kapkodott szavakban is, de mégis köszönetet mondani az eltöltött édes, boldog órákért, melyeket ugyanis mint alelnökök, ugyanis mint hűséges kollegátok, ugyanis mint szerző átélveztem.

A megtiszteltetéseknek, mondhatnám ünnepléseknek egész láncolata volt az, mely míg a debreczeni földet tapodtam, valósággal körülövezett engem s a legédesebb rabságba ejtette lelkemet.

Hiszen elgondoltam én azt magamban, hogy ha viszek is haza egy-két levelet emlékül Debreczenből, marad még abban a nagy erdőben elég, melyet ez a gazdag szívű város az uri kényelmére és díesőségére maga-magának nevel. De nálatok a repkénynek és virágoknak oly tömött és nagy koszoruja hullott fejemre, melyet gyenge magam sem mint Szávay Gyula, sem mint hirlapíró, — sem mint prolog-költő a leroskadás félelme nélkül vállamra nem vehetek, haza nem vihetek, hogy mégis ezt a mindennél becsesebb drágaságot itt ne kelljen hagynom, segélyemre kell hívnom — a magán egyéntől elválasztva — azt a missionariust, aki egy körözél, egy eszme érdekében és szolgálatában dolgozik és utazik, a ki engem is idevezetett, a ki — a ti szíves hajlamotok és megtisztelő választástok folytán — ez alkalommal az én ajkaimon keresztül szólhatott hozzátok s a ki már elég erős arra, hogy átvegye a debreczeni koszorukat, mert feltűzheti azt zászlója hegyére s elviheti a mi emelkedő hirlapírói városunkhoz a diadaljelvények közé.

Mert tudja azt már mitőlünk ország világ, hogy mi most várat építünk. Erősséget a hirlapírás tisztességének, védművet nyugalmának. El vár kazamátaiban mindenkor biztos menhelyet találnak ami veteránaink és sebesülteink, kiket a kor és betegség beküld oda. El vár bástyáin tiszta fegyvereket kapnak azok a mérték alá állított önkéntesek, a kik zászlaink alá kívánkoznak. És azokat, kiknek kezében megrozsdásodik ez a fegyver, vagy akik méregbe mártják élet, vagy könnyelműen és közveszélyesen puskáznak vele, azokat mi magunk taszítjuk le a bástyákról a várárokbba és magunk adjuk meg ott nekik a kegyelemlövést.

El várhoz gyűjtjük mi most a következőket. Széles Magyarország minden vidékén, a hol a magyarságnak és az intelligenciának fohelye van, bányákat nyitunk, és csákányozzuk fardhatatlanul ezeket a bányákat. Van, a hol homoknál nem lelkünk egyebet, van, a hol csak kavicsokat nyerünk, de van, a hol egész alapvető termésköveket fejthet le könnyű szerrel munkástársaink finom aczélesákánya. — Ebben az országos közmunkában járok-kelek én, ennek vagyok a központi misszionáriusa, az egyik vezérkari mérnöke s mint ilyen jöttem el a ti városotokba, hogy inspicziáljam a debreczeni leányokat s megfigyeljem, nincs-e az itteni mun-

kástársaknak felvillanyozódásra vagy segítésre szüksége.

Es találok itt elcsüggedt, elcsigázott bányász népet helyett életvidor, kedves és erős fiukat, a kik muzsikaszóval és friss babérral várnak a határon, az én fogadtatásomnak úgy dobják a sulykot, mint valami görög atleták, a kiknek annyira nincs elfáradva s oly erős a karja, hogy ekkora legényt mint én, éjjel-nappal a tenyerükön hordanak.

Es milyen bányákat láttam itt. Voltam az egyik tárnában, abban, a melybe a színház ajtón keresztül lehetett bejutni s azt a képet, mely ott a lelkemhez tapadt, viszem magammal, mert azzal magamat villanyozom fel, ha a csüggedés szárnya kísért.

Kinek kincseit láttam felhalmozódva ragyogni a csillárok fényében; egy egész város arca volt az; — a mely ezer meg ezer csillogó-ragyogó szemmel, de egy lélekkel nézte, nézte — jóságos szeretettel — a hirlapírók lenn folyó dolgát. Ezt a nézést meglátni, felfogni, átérteni nem is lehet másnak, csak egy idegennek, amilyen én voltam ott tegnap. Hasonlatos ez a nézés ahhoz, mint mikor az édes anya simogatja gyermeke fejét és nézi, nézi őt, ennek a nézésnek az érzelmét és értelmét a gyerek akkor nem érzi és nem érti, csak később éled fel emlékezetében, hanem a tanuként szemlélő idegen megindul rajta mindig. Ily megindulással jöttem el a tegnapi színházból és feltettem magamban, hogy kedves kollegák, elárulom nektek a nyílt titkot, hogy mennyire szeret titeket a ti édesanyátok, Debreczen városa és megkérlek benneteket külön is, hogy ti is szeressétek őt viszont és mindig csak örömet igyekezzetek csinálni neki, mert megérdemli.

Volt még egy pontja a színházi képeknek, amin megpihent a szemem, ez az a felvirágzott páholy, mely úgy tűnt fel előttem, mintha a közélet vezérárbo-czát fontátok volna körül gyengéd virágaitokkal.

Iskolapajtások között szokás, hogy egyik a másikat meghívja a maga házához s ilyenkor nagyon megkéri az édes anyját, hogy a vendég pajtást jól fogadja s bőven ellássa ám, mert ez igen fontos. Mi hirlapírók, az élet iskolájának egy tanfolyamot végző növendékei, szakasztott így teszünk. Most én voltam nálatok s ti büszkéek lehettek a ti édes anyátokra, (az meg tirátok), olyan volt a fogadtatásom. Hanem már most ti gyertek el hozzánk, az én édes anyám Győr egy szegény uri asszony, akinek a házában nincs olyan bőség mint itt, de majd meglássátok, milyen puha lesz minden a szeretettől mégis közöttetek. Addig is tolmácsoljátok az én megindult hangú köszönetemet, melyet még sok és szép szavakba foglalnék, ha nem fűtyölne már a vonat.

Szávay.

Eddig Szávay Gyula levele, amelyhez nekünk csak mint a nap krónikásainak van hozzátenni valónk. Ez a hozzátenni való a részletes tudósítás, melyet a következőkben közlünk.

Szávay Gyula fogadtatása.

A hirlapírók tegnapi ünnepe Szávay Gyula fogadtatásával vette kezdetét. Tegnap délben Komjáthy János szinigazgató és Than Gyula szerkesztő Püspök-Ladányig elébe utaztak Szávay Gyulának.

Délután pedig már három óra előtt nagy néptömeg lepte el a pályaudvart. Mikor a vonat megérkezett, a kilépő Szávay Gyulát perczekig tartó éljenzéssel fogadták. Az éljenzés csillapultával Gily Ede a Debreczeni Ellenőr szerkesztője a következő beszédet intézte Szávay Gyulához:

Tisztelt Alelnök Ur!

Kedves Barátunk!

A szeretet érzete hozott ide bennünket, hogy érkezése pillanatában lelkes örömmel üdvözljük a vidéki hírlapírók szövetségének ügybuzgó alelnökét, a vidéki hírlapírói kar méltó büszkeségét, a lánglelkű poétát, a ki prológot irt a mi ünnepünkre és a barátot, aki eljött, hogy velünk örüljön és ünnepeljen ma, amidőn Debreczen művelt társadalma fényesen dokumentálja azt, hogy megbecsüli és méltányolja azt a munkát, amelyet a vidéki hírlapírók a hazáért, a nemzetért, a társadalom érdekében becsületesen végeznek.

Elhoztuk ide Ön elé a nagy ügyünkért lelkesedő közönség üdvözlését és elhoztuk ezt a szerény babékoszorút, amelylyel már érkezése alkalmával adjuk meg nagyrabecsülésünk és szeretetünk jelét.

Ezt a babékoszorút, amelyet első üdvözléssel átnyújtani szerencsés vagyok, a prológ Közvéleménye ítélte Önnek a Géníuszszal és az Igazsággal egyetértve.

Mi csak végrehajtottuk az ítéletet, mely ellen nincs felelősség.

Isten hozta körünkbe, Isten tartsa meg nemességünk istápolására és a mi örömünkre sokáig!

Hosszantartó lelkes éljenzés után Mile Pál hírlapírotársunk nyújtotta át Szávay Gyulának a hírlapírók kis babékoszoruját, amelynek nemzetiszínű szalagján a következő felirat állott: „Szávay Gyulának — kiesiből lesznek a nagyok“. Az éljenzés lecsillapulása után Szávay Gyula a következőleg válaszolt Gily Ede üdvözlőbeszédére:

Kedves Kollégák!

Tisztelt közönség!

Való igaz, hogy újságíró vagyok, az is igaz, hogy jó magyar ember vagyok és erre a kettőre büszke is vagyok. Azt se tagadom, — bár ezt már illenék tagadnom — hogy verseket írok. De én azt gondolom, itt is csak úgy van, mint másutt, itt is két részből áll a közönség: olyanokból, akik újságot irnak és olyanokból, olyan jó magyarokból, akik újságot olvasnak. Akármelyik fogad el a maga vendégéül, én tehát hazajöttem az enyéim közzé.

Éppen azért nem értem, miért fogadnak ilyen szép ünnepélyességgel, nem is találom én arra más magyarázatot, minthogy Debreczen ép oly szívesen fogad, amily szívesen én ide jövök. Hogy pedig az uram, parancsolóm s legjobb barátom, a Közvélemény előlegezi nekem a koszorút, ebből érzem, hogy sokféle minőségem közül mégis legfőképp a hírlapíró jött el ide bennem aki a Közvéleményt nem most vezeti először s nem először nyeri el tőle érdemtellenül a babért.

Hatalmas éljen és taps zugott fel. A Rácz Károly zenekara a Rákóczy indulót játszotta amely után Szávay Gyula Gily Edevel négyes fogatra ült s az Angol királynő szállodában berendezett lakására ment.

A színház előcsarnokában.

A színház előcsarnokát remek téli kertté alakította át Paczell János kiváló műkertészünk; Déli növények pompáztak, a falakat zászlók, czimerek, az összes helybeli és vidéki lapok díszítették.

Gróf Degenfeld József főispánnak, az az ünnep védnökének páholya a város czimerével, pálmákkal és lombfüzerekkel volt díszítve.

Kevéssel 7 óra előtt érkezett meg gróf Degenfeld József főispán, a kit az előcsarnokban a helyi bizottság élén ifj. Gily Ede elnök a következő beszéddel üdvözölt.

Méltóságos Védnök Ur!

Nekem jutott a szerencse, hogy Méltóságodat, mint a mai ünnepélyes est védnökét a vidéki hírlapírók szövetségének debreczeni helyi bizottsága nevében örömmel üdvözlöm és köszönetünket nyilvánítsam azért, hogy az est védnökségét nemes ügyünk érdekében elfogadni és betölteni méltóztatott.

Örömmel üdvözlöm Méltóságodat és családját s kérem, hogy a hírlapírók ügye

iránt eddig tanusított nemes érdeklődését városunkra a jövőben is megtartani kegyeskedjék.

Gr. Degenfeld József főispán meleg hangon köszönte meg, hogy védnökül választották s kijelentette, hogy öröme szolgál ez a tény, a melyet nagy megtiszteltetésnek vesz. Mindig élénken érdeklődött a hírlapírók ügyei iránt s most sikert kíván a szövetség nemes czéljainak. (Zugó éljenzés.)

A rendezőbizottság tagjai az ünnepély védnökének bájos leányait, Anna és Mária grófnőket két szép, fehérszallagos virágcsokorral lepték meg.

Csak miután gr. Degenfeld József főispán és családjának tagjai elfoglalták helyüket páholyukban, gördült fel a színházban a függöny s játszotta a katonazenekar zajos siker mellett a Hunyadi László nyitányát.

A hangverseny.

A katonazenekar nyitánya után Szávay Gyula prológját adták elő nagy sikerrel Szabó Gizella, Zivuska Jolán, Kubay Margit, Károly Ilona, Raics Erzsike, Szücs Jenő, Szücs Margit, Péter Jolán és Schwacz Anna a kik valamennyien úgy játszottak, mintharéges-régen hívatottjai volnának Tháliának. A közönség nem győzte tapsolni őket.

Lámpák elé hívták a költőt is, akinek a zsinórpadról egy óriási babékoszorút bocsájtottak le nemzetiszín szalagján a következő felirattal: A prológ lánglelkű költőjének — a debreczeni hírlapírók.

Ismét a katonazenekar remekelt ezután Rossini Semiramis operája egy részletének művészi előadásával.

A Trobadur második felvonásbeli duettjét énekelték el Hirsch Jenny és Bejczy György házrengető hatással. Hirsch Jennynek pompás alt hanganyaga, jó iskolája van, úgy hogy a legszebb reményekre jogosít.

A Komjáthy pár játszotta el ezután a két év múltán czimű ötletes vigjátékot frenetikus hatással.

Kiemelkedő száma volt a műsornak az a néhány népdal, amelyet B. Ruzsinszky Ilona, színházunk ünnepelt primadonnája énekelt óriási hatással s ismételt meg háromszor a közönség lelkes tapsviharára, a mely alig akart szünni.

Kiválóan sikerült a Czigány második felvonásának előadása, amelyben Baloghné Békessy Rózsi szaporította egygyel a diadalait. Czabán Margit, Péter Olga, Szücs Margit, Muharossy Irén, Péter Jolán, Juhász Jolán, Szikszay Irén, Szép Gizella, Luchs Olga, Raics Erzsike, Jankovits Szeréna és Schwartz Anna valamennyien remekeltek, de nem hagyták maguk mögött Kálmán Gyulát és Löv Józsefet sem. A czigányt Szilágyi Vilmos játszotta megszokott kiváló sikerrel Baloghné Békessy Rózsa urnő a debreczeni színház látogató közönség egykori becézgetett kedvenceze, színpadra léptekor két csokrot és egy óriási virágárványt kapott, utóbbit egyik helybeli előkelő családtól.

A változatos műsorban a monolog következett. Czabán Margit csevegte el bájosan, ügyesen Ilosvay Hugó Férjhez menjek-e? czimű magánjelenetét.

Legremekesebb száma volt a műsornak a Varázshagedű operett, amelyet Békessy Gyula, B. Ruzsinszky Ilona és Kállay Lujza művészi előadásban mutattak be.

Végül Rácz Károly jeles zenekara adta elő általános lelkesedést keltve a Rákóczy kesergőt, amelylyel letelt a műsor.

Taps, lelkesedés fogadott minden számot, ami jobban dicséri a szereplők sikerreit, mint arra a krónikás tolla képes.

A lakoma.

Kevéssel 11 óra után ért véget a hangverseny, amelyről gróf Degenfeld József védnök, Szávay Gyula, a közreműködők, a közönség jó része és a bizottság a Bika szálloda nagytermébe mentek, hol terített asztalok és Rácz Károly kitűnő muzsikája mellett vacsorázott a társaság. A felköszöntők persze elmaradhatatlanok voltak. Az első ifj. Gily Ede elnök mondotta gróf Degenfeld József főispánra, mint védnökre, a másodikat Kohányi Gyula Szávay Gyulára, a közreműködőkre és a közönségre.

Lett volna még több felköszöntő is, de nem hallgatták meg a leányok, akik hamarosan tánczra kerekedtek. Élénk animóval folyta táncz hajnalig, amikor mindenki egy kitűnően sikerült hangverseny és vigalom kedves emlékével ment haza.

A hangversenyt ma, bizonyára telt ház előtt megismélik a színházban.

NAPI HIREK.

— **Istenítiszteletek.** Holnap vasárnap a debreczeni templomokban a következő istenítiszteletek tartatnak: Az ev. ref. nagytemplomban Bélyeky Lajos segédlelkész, a kistemplomban Dicsőffy József lelkész, a Kossuth u. templomban Mitrovics Gyula lelkész és az ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. A rom. kath. templomban reggel 7 órakor Hammernyik Sándor, 9 órakor dr. Wolaffka Nándor püspök misézik. Szent beszédet és déli 12 órakor misét Molnár Kálmán tart. Délután 3 órakor Hammernyik Sándor tart litániát, a keresztyén tanítást és rózsafüzér ajtatosságot pedig dr. Wolaffka Nándor püspök végzi. Az ág. ev. templomban délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Geisztlingev Pál segédlelkész tart istenítiszteletet. A délelőtti istenítisztelet után Melancton Fülöp születésének 480 éves fordulója alkalmából offertorium lesz.

— **Győri üdvözlés.** A hírlapírók tegnapi színházi estjére a Győri Hírlap szerkesztősége a következő üdvözlő táviratot küldte: „A betűk petit emberei innen a Dunántulról üdvözlőket küldik a Tiszántul ciceró embereinek s a hírlapíróknak koszorút nyújtó közvéleménynek, géniuszának, morálnak, lelkiismeretnek és gondolatnak. A Győri Hírlap politikai napilap szerkesztősége: Előfizetési ára egy óra egyforint. Hegyi Jenő, Tóth Dezső, Zoltán Vilmos, Rummy Sándor és Ujlaki Géza.“ A győri üdvözlésre debreczeni válasz megy.

— **A Csokonai-kör matineeja.** Érdekes matineeja lesz holnap délelőtt a Csokonai-körnek. A matinee a következő meghívást vettük: A „Csokonai-Kör“ 1897. február hó 14-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az „Arany Bika“ dísztermében matineet tart, melyre a kör tagjai és a t. közönség tisztelettel meghívotnak: Műsor: 1. Csokonai-induló, Rácz Károlytól. Előadja: Rácz Károly zenekara. 2. Magyar népdalok. Rácz Károly zeneisérete mellett előadja: B. Ruzsinszky Ilona urnő, a debreczeni színház primadonnája. 3. Magyar népköltési termékek, dallamaikkal együtt a vallás- és közoktatási miniszter által ezen czélra megszerzett Edison-féle fonográf utján bemutatja s előadó magyarázattal kíséri Vikár Béla dr., a néprajzi társaság főtitkára. Debreczen, 1897. február 10. — A „Csokonai-Kör“ elnöksége. — A kör tagjai és hozzátartozóik tagság jegyeiket használhatják. — A kik a körnek nem tagjai, az ülésre Tóth Béla pénztárnok gyógszertárában vagy vasárnap délelőtt a pénztárnál belépti-jegyet válthatnak, melynek ára 1 korona. Tanulók ré-

szére 10 kr. Páholy-jegy akár tagok, akár nem tagok részére 2 fri.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Hajdumegye törvényhatósági bizottságának tegnap tartott rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyvét ma délelőtt hitelesítették gróf Dégenfeld József főispán elnöklelte alatt.

— **Fősorozás Debreczenben.** A fősorozást városunkban április 7. 8. 9. 10. napjain tartják meg, még pedig abban a rendben, hogy 7-dikén az I., 8-dikén a II., 9-dikén a III. korosztálybeliek, 10-dikén pedig az idegen illetőségűek és az előző napokról elmaradtak állanak elő. A sorozást Oláh Károly tanácsnok vezeti.

— **Az Emke hangversenye.** Az Emke hangversenyére nagyban folynak a készüldések. Ma az operettekben, hétfőn a tablókban szereplő műkedvelők jönnek össze.

— **Az árok-utcai népkönyvtár népszerűsége.** Csak nem rég irtuk meg, hogy azok a sikerek, melyek az árok-utcai ev. ref. elemi iskola mellett felállított népkönyvtárnál elérték, arra indították **Simonffy Imre** polgármestert, kiről a népkönyvtár üdvös eszméje származott és a városi tanácsot, hogy a város más iskolái mellett hasonló intézmények létesítenek koronázási alap kamatainak ilyen czélokra felhasználható részeitől. Új népkönyvtárak alakítására már 900 frt. van takarékpénztárba téve. **Kanizsai** Endre árok-utcai tanító, a ki feleségével együtt kezeli nagy buzgalommal az első debreczeni népkönyvtárt, ma tett jelentést a polgármester urnak a népkönyvtár rohamosan növekedő népszerűségéről. Az eredmény igazán meglepő és nagyon örvendetes. Egy egész esztendő kellett, a míg az iskola környékén lakó szegény nép olvasási kedvét feltudták kelteni. De ez is csak úgy volt lehetséges, hogy **Kanizsai** Endre a legtöbb esetben figyelmen kívül hagyta a tanács által megállapított kezelési szabályzat azon rendelkezését, mely szerint a könyveket kivívók egy forint biztosítékot tartoznak lefizetni. Az iskolás gyermekek révén ismerős szülőknél saját felelősségére osztotta ki a könyveket; a biztosítékot, a melyet senki se fizetett szívesen, csak az egészen idegenektől követeli. Ez a helyes eljárás okozta aztán, hogy míg 1895-ben csak 66 egyén kért könyvet, 1896-ban már 564-re emelkedett a könyvet kivevők száma és egyedül 1897. januárjában 393 egyént jegyeztetett be. A népkönyvtárt nem csupán azok olvassák, a kiknek nevét bejegyezi a könyvtárnok, hanem ezek átadják szomszédaiknak, ismerőseiknek és rokonaiknak. Ma már a város nyugati részéből is hódított olvasókat az új ismeretterjesztő intézmény. Egy szóval igen széles körben terjeszti az általános műveltséget. Érdekes, hogy csak nem kivétel nélkül a szépirodalmi és történelmi művek kapósa; míg a gazdasági könyvek alig találunk olvasóra. A kivitt könyvek mind épen és tisztán kerülnek vissza. Jelenleg 170 könyv van kiadva s 150 munka van benn a könyvtárban. Az ezredik olvasót január 30-án jegyezték be, ma pedig már az 1123-dik bejegyzésnél járnak. Most már a könyvkiadás idejét is meg kellett hosszabbítani; illetőleg a könyvtárnok olyan intézkedést tett, hogy az ismétlődő iskolásoknak vasárnap délután tart könyvosztást.

— **A tisztii butorraktár megszüntetése.** Debreczen városának van egy garzon lakásokhoz való nagy butorraktára, mely abban az időben keletkezett, a midőn még természetbeli lakásokat tartozott adni a város a tisztii uraknak. Most már lakpénzt kapnak a katonatisztek s magok keresnek magoknak tetszés szerint való lakást; s többé nincsen szükség a butorraktár fenntartására, noha a tisztii urak

nemi esekély bér mellett még most is használják a raktár butorait. A városi tanács közelebb elhatározta, hogy a tisztii butor raktárt f. év. július 1-jével beszünteti s erről értesíteni fogja a katonai parancsnokságokat és a tisztteket. A butorok javából pedig legelőször is a városi hivatalokban hiányzó butorokat fogják pótolni.

— **Előadás a homoki szőlők telepítéséről.** A debreczeni gazdasági egyesület idei téli népszerű előadásainak sorozata a jövő héten kedden zárul. Ez alkalommal **Szabó Lajos** nyugalmazott vinczellér, iskolai igazgató, a nagylétai és a debreczeni minta szőlőtelepek igazgatója tart előadást a homoki szőlők telepítéséről. Az előadás délután 5 órakor kezdődik a m. kir. gazdasági tanintézet I. számú termében. Ezen — belépő díj nélkül rendezett — előadásokra felhívjuk az egész gazda-közönség figyelmét és felkérjük a minél nagyobb számban való megjelenésre, annyival is inkább, mert mint a tárgysorozat mutatja, a gazdákat legközvetlenebbül érdeklő kérdés jön tárgyalás alá, melyet a gazda-közönségnek saját jól felfogott érdekében tanulmányozni és ismerni kell. A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége: **Váczy János**, elnök. **Riekl Antal**, alelnök.

— **Póttartalékosok bevonulása.** Márczius 6-án 500 póttartalékos legény vonul be a debreczeni 3. honvéd gyalog ezredhez, akiket a nyulánál levő barakkokban helyeznek el. A barakkokat márczius 1-én adja át Oláh Károly tanácsnok, a katonai ügyosztály vezetője az ezredparancsnokságnak. A póttartalékosok április végén bocsátatnak haza a szülei hajlékba.

— **Atvonuló katonák ebédpenze.** A honvédelmi miniszter atvonulások alkalmával a lakossághoz beszállított katonák étkezési pénzét Debreczenben a folyó évre szerény 18 krajczárban állapította meg. Ezért aztán a vendégszerető polgár kötelese levest, 28 deka marhahúst és még egy másik tál ételt: főzelket vagy tésztát adni ebédre a katonának. Ami a 18 krajczárból ki nem telik, azt a hazafiság fedezi. Bizony ez nem sok egy ebédért s feltűnő, hogy Debreczenre nézve, ahol drágák az élelmiszerek, csak onyiban állapította meg a hadügyi kormány, holott nálunk kisebb városokban pl. Aradon, Temesvárott 20—24 krajczár az ellátás díja.

— **Ló- és szekér összeírás; lóosztályozás.** A honvédelmi miniszter, — anélkül, hogy ebből háborús híreket lehetne kovácsolni a malom alatt, — a folyó évre is elrendelte a lovak és szekerek összeírását és a lovaknak hadi szolgálatra alkalmasság tekintetében osztályozását. A munkálatok most folynak nálunk a katonai ügyi osztálynál. Miután a tervezetthez a VII. hadtest parancsnoksága már hozzájárult, az összeírás ideje a következő napokra tüzetett ki, amit a gazdaközönség figyelmébe, saját érdekéből melegen ajánljunk: Márczius 1-től márczius 15-ig a lovak és szekerek a lakosság által bejelentendők a Hungária épület földszinti 3. számú szobájában. Ajánljuk, hogy a lóállományában előfordult változást is mindenki bejelentse, mert az összeírás-hoz alapul a múlt évi összeírás szolgál. A ki tehát a bejelentést elmulasztja, magának tulajdonítsa, hogyha érzékeny pénzbírsággal sújtják, amint a lóosztályozáshoz elő nem vezet az előző évi összeírás alapján fölvetett lovait. A lóosztályozást a város istállójánál tartják meg; még pedig márczius 10. 20. napjain, a II. márczius 22—23. napjain a II., márczius 24—25. napjain a III. kerületben és márczius 26—27. napjain a külsőségeken lévő lovak részére. A ki lovait elő nem vezet szintén megbüntetik. Ugyanezen lóosztályozás alkalmával az olyan lovak is megvizsgáltatnak, melyeket a tulajdonosok a város ménei által óhajtanak fedeztetni. Ha azonban a tulajdonosokat a fedeztetést

már előbb akarják, lovaikat február 20. 21. 22. 23. napjain a város istállójánál működő bizottság előtt megvizsgáltathatják, ezen esetben a fedeztetés ugyanott azonnal eszközölhető lesz.

— **A városház patkányai.** Azt mondják, a sülyedő hajót odahagyják a patkányok. A városháza milliárdnyi patkányai, úgy látszik, nem érznek semmi közeledő bajt, az ujja-építésből őket fenyegető veszedelmet, mert mintha a kanálisokból odacsalogatták volna legtávolibb rokonságukat is, úgy megsokasodtak mostanában. A közigazgatási rabok helyisége időszerű lakói rémdolgokat beszélnek a csuf állatok elszaporodásáról. Különösen a női zárakakat lepték el annyira, hogy az éjjel ott tartózkodást valósággal életveszélyessé teszik a gyöngébb idegzetűekre. Nemcsak hogy sűrűn egymásután keresztül futkároznak az alvók, fejük alól a kenyeret kieszik, de a labukon levő czipők sarkaitis lerájják. Reggelint a zárakban egy-egy talyigára való földet turnak ki a lyukakból. Ha sokáig marad még fenn a régi épület, egy patkányirtó állást kell rendszeresíteni. A jószívű II. kerületi rendőrkapitány ezért ma a közigazgatási női foglyokat a pinczehelyiségekből az emeletre költöztette fel, ahol mégis kevesebb a patkányhad.

— **Nagy jégünnepély.** A Margit-fürdő jégpályáján holnap vasárnap délután fényes jégünnepélyt rendeznek, mely kellemes szórakozással ígérkezik szent Halifax mindkét nembeli hívei számára. A jégen a katonazenekar fog játszani, míg benn a teremben a czigányzene mulattat. Szép látvány lesz délután a léggömb bocsátás, este a sokszínű lámpionokkal való felvonulás, görögtűzek. A lámpionokat díjtalanul osztják szét. Kötő és itatóról a vendéglős gondoskodik. Belépti díj mint rendesen.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 13. A képviselőház mai ülésében Szilágyi Dezső elnök bejelentette, hogy Sima Ferencz mandátumáról lemondott.

Kossuth Ferencz indítványt terjesztett elő, hogy a szabadságharcz félszázados emléke nemzeti ünnepévé avattassék. A Ház mentelmi ügyeket és kérvényeket tárgyal.

Kossuth Ferencz interpellációjára báró Bánffy Dezső miniszterelnök kijelentette, hogy a görög flotta a diplomácia tanácsa ellenére elindult. A hatalmak törekvése a statusquo fenntartása.

A költő jubileuma.

Budapest, február 13. Pestvármegye ma lelkesen ünnepelte meg **Dalmady Győző** árvaszéki elnöknek, a jeles poétának jubileumát s átnyújtott neki egy ezüst koszorút.

Kréta forrong.

Budapest, február 13. Kánaéba megérkezett négy torpedónaszád György görög herceggel. Párisi hírek szerint Vilmos császár bejelentette, hogy csatlakozik Francia és Oroszország keleti politikájához. — Athénben a nemzeti mozgalmak Kréta javára erősek. — Két orosz hadihajó megindult Kréta felé. Athénben hírlik, hogy a török kormány rablóbandákat alakít, melyek Thesszaliába törnek be. A görög csapatokat sürgősen a határra rendelték és éjjel jelentés érkezett a görög-török határszéli őrök összeközéséről. A görög királyné táviratozott a czárnak, hogy a hajórajt kényszerűségből indították meg, a görög nemzet izgatottságának lecsillapítására. Kánaében a polgárháboru szakadatlanul dühög; a törökök a görögöket menekülni nem engedik. A hadihajókról a görögöket látják el lőszerrel.

Debreczeni városi színház.

Folyószám 141.

Bérlet III. sz.

Vasárnap, 1897. február hó 14-én,

este 7 órakor rendes helyárrakkal:

A tékozló.

Látványos tündérrege 3 szakaszban, énekkel és táncokkal.

Irta: Raimund.

Hétfőn, 1897. február hó 15-én:

A két árva.

Nép dráma 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Secskonal” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Ifj. Gily Ede.

41. v. k. sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 551/1897. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kurzweil Bernát, b.-pesti lakos részére Kulcsár Antal debreczeni lakostól 24 fnt 30 kr. tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 25-ik napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 21 fnt 48 kr. perköltség erejéig 1897. évi január hó 4-én biróilag lefoglalt és 602 fnt 85 kr-ra becsült házbitorok, üzleti felszerelvények és bádigos árukból álló ingóságok 1897. évi február hó 15-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Egyházterén 345. számú háznál Hu-zár Károly 283 fnt 95 kr. tőkekövetelése és járuléka kielégítése végett és egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1897. január hó 24-én.

Török Péter
bírói kiküldött.

157-1-1

Valamennyi könyvkereskedők által megrendelhető a díjjal kitüntetett s 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanór által írott füzet a

szavat ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldik szét 60 kr. (bélyegekből is) előleges beutalás ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

110-52-4

Kiadó

kényelmes nagy lakás
minden mellékkeliséggel és kerttel

1897. Május 1-re

Czepléd- (Kossuth)- utca elején.

Felvilágosítást ad szerkesztőségünk.

97-0-9

4711. SZ.

Rheinveilchen

(Rajnaibolya)

Ferd. Mühlens

4711. SZ. Köln a/Rh.



Ezen újonság illata minden várokozást felülmúl s a frissen szedett ibolya illatától nem különbözik. Kapható minden nagyobb illatszer elárúsítónál.

Raktár: Szent-Királyi Tivadar műiparúri üzletében és Tóth Béla gyógyszerésznél.

127-7-1

4 arany, 18 ezüst érem, 80 tiszteleti és elismerő-okirat.

A név, rajzejegy és csomagolás törvényesen védett.



Régi jöhírű diastetikus oszontikus szor (bedörzslésre) az emberi test izmainak és izmának erősítésére.

Kwizda Fluidja

Kigyó jegy



(Tourista-Fluid)

Eredményesen használva turista- táj, kerékpárosok és lovagtők által nagyobb túrák utáni erősítésére és erőgyűjtésre.

Ára 1/1 palack 1 fnt

1/2 " " " 60 kr.

Csak a fenti védjegyes a valódi.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Főraktár: 120-52-2

G) Kreispotheke, Kernenburg (Bécs mellett)

A Közgazdasági bank részvénytársaság V-ik évi rendes közgyűlését

1897. évi február 28-án délelőtt 10 órakor tartja meg

Debreczenben, a városháza nagy tanácstermében, melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább három nappal a társulat pénztáránál, vagy Budapesten a Magyar ipar és kereskedelmi banknál leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1896. évi üzletről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s ennek kapcsán:
3. Határozathozatal a múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóság e tárgyban indítványára vonatkozólag.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása, vagy megtagadása feletti határozathozatal.
5. Alapszabályaink értelmében sorsolás útján kilépett 2 igazgatósági tag helyének 3 évre s az időközben leköszönt 1 igazgatósági tag helyének egy évre leendő betöltése
6. Az igazgató-tanácsból sorshuzás útján kilépett 6 tag helyének 3 évre leendő betöltése.

Debreczen, 1897. február 2-án tartott ülésünkől.

141-3-1

Az igazgatóság.

Jegyzet Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a részvényesek rendelkezésére áll.

Meghívó.

A „Derecskei Takarékpénztár Részvény-Társaság”

VI-ik évi rendes közgyűlését

1897. évi február hó 28-ik napján d. e. 11 órakor tartja meg a saját üzlethelyiségében, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1896. évi üzlet eredményéről s a nyereség felosztására vonatkozó indítványa.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadások megvizsgálásáról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. Esetleges indítványok.

Derecske, 1897. február 11.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, az alapszabályok értelmében tartozik részvényeit, melyeket a közgyűlést legalább egy hónappal megelőzőleg saját nevére íratott részvényeivel együtt a részvénytársaság pénztáránál, vagy Nagyváradon a „Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank”-nál letenni, melyről térítvényt kap.

A zárszámadások és a forgalmi kimutatás a közgyűlést megelőző 8 napon keresztül a részvénytársaság üzlethelyiségében a részvényesek által megtekinthetők.

156-1-1

AZ IGAZGATÓSÁG.

Idős és fiatal férfiaknak!

Pótszer

Cepaiva-Ünbeb Santalgöngyök és Oinkbefooskendezések stb.

és más orvosszerek helyett Dr. Müller törzs-
főorvostól főtallált Injecliók és labdacok
orvosi rendelés szerint készítvék és orvosoktól
a legjobban ajánlvák, mint a legjobb és kipró-
bált szer mindennemű kifolyások és bngyosó
betegségek ellen, gyors és biztos hatásuk
— még idült betegségeknek is minden utóbj
nélkül használhatók. — Pár nap alatt a leg-
jobb eredmény észlelhető.

Ára orvosi utasítással együtt 1. sz. újonnan
keletkezett bajok ellen 1 frt 60 kr., 2. sz. idült
régibajok ellen 2 frt 50 kr., csomagolás 25 kr.

Egyedüli raktár és készítési helye:

Szent-György gyógyszer-tár

Bécsben, V/2. kerület, Wimmer-utca 33. sz.,
havonta minden levélbeli megrendelések küldendők.

Kérem e hirdetést kivágni és elteni. 2

Mn. Dentiste A. Courtina-féle Quinquina szárvize,

mely a any érmekkel Párisban kitüntetve lett,
jelenkorban a legjobb szárviz a fogak ép és
egészséges fenntartására s meggátolja a fogkő
képződését, erősíti a foghúst s minden rosz
szagtól megóv.

Mn. Dentiste A. Courtina-féle Quinquina
szárviz használati utasítása:

egy pohár langyos vízbe 15—20 cseppet az
említett szárvizből beöntení és vele a száját
reggelenként kiöblíteni.

Ára: 50 kr.

Mn. Dentiste A. Courtina féle fogpasztája,
mely a legjobbak ajánlható a fogak ép és
szépség fenntartásához, mely az első használat
után nem csak fehérré teszi a fogat, hanem a
foghúst erősíti és minden fogkövet eltávolít,
— főképp ügyelem fordítandó arra, hogy a víz
mindig langyos legyen és a fogkefével jól
dörzsölni.

133-2-2 Ára: 50 kr.

Vezérképviselőség: Bloch I. Buda-
pest Nagydíófa-u. 30. szám.

Főraktár: Török József gyógyszer-
résznél Budapest, Király-utca 10. sz.

Magas, törlesztéses kölcsön házak és birtokokra Ritter és Társa

hatóságilag engedélyezett
tőzsdéi és kereskedelmi bizományi
üzlet

Budapest, VII. Csömöri-ut 30. szám.

Pénz váltókra, házak-, birtokok-
és gyárakra 70%—90%-ig a teljes
becsértékig. Elfogadunk convertálá-
sokat 1000—500 000-ig u. m. amor-
tizációk, kölcsönök 4½% évenkénti
tőke kamattal együtti törlesztésre.
Örökségek-, hagyományok és haszon-
élvezetekre gyorsan eszközünk kölcsö-
nöket és vételeket, valamint katonai
házassági óvadékokat és hitbizomá-
nyokra kölcsönöket szerzünk. Házakat,
háztelekeket, birtokokat és nyaralókat
eladunk és cserélünk. 133-2-2

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géosztályunk raktáiraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma
mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4, 6 és 8 HP gőzoséplőkészletek, járgányok és járgányos oséplőgépek, Backer-
rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasú ekék, boronák, rögtörő
hengerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszálók, szőcs-
kavágók, repavágók és szűk, kukorica morzsolók és osőves tengeri darálók
egy és két járatú őrlőmalmok, olajprések stb. stb.

nagy mértékű készlet összeroldását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy
egy-egy gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő
tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt áratok való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel bozzuk a t. érdekelt közönség tudomá-ára, hogy az eladás nemcsak
egy-egy darabokban, hanem esetleg kisebb nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre
igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, ellismert kitűnő minő-
ségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívüli alacsony árak és előnyös
feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézőkérésre, mely egynemesen hozzáuk czimzendő, szive-
sen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.
Budapest, Külső váczí-ut 29—37.

153-18-1



Legjobb fénymázak a világon!

Ki lábelleit szép fényesen és tartósan akarja, vegyen **csakis**

Fernolendt-fénymázakat.

Világos lábelleieknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való.

Fernolendt-fém-tisztító kenecze, teher-
szelencsken. — „Vörös szalagok“ törv. védjeggyel; — dara-
bokban is: „Vörös haragok“ törvényes védjeggyel, a legjobb
tisztító szerfém és üvegtárgyaknak.

C.-ász. szab. gyár.

Alapított
Bécsben 1832.

Gyári raktár Bécsben, I., Schulerstrasse 21.
Mindenütt kapható.

A számos értéktelen utánzatok miatt
kérem jól figyelni nevemre
és a törv. védjegyre.

St. Fernolendt



fény-
mázakon.

98-52-7



Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében,

a nagytemplom mellett,

eredeti amerikai varrógépek,
angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban
csak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat
műszerész műhelyemben pontosan mérsé-
kelt árak mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek,
orvosi műszerek, fog furógép, villanygépeket, mű-
labákat és mindenféle testhordó készülékeket mérték
után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép-
és kerékpár műszerész javító
műhelye törvényes iparral egye-
dül Debreczenben.



90-25-19

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hirnevű háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűlések-
nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-
Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi
népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt.
üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török
József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kisebbbirtokú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony“ védjegy és Richter özjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, esász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

88-55-22

Syümölcsfa vadonczok és nemes ojtványok eladása.

(Vadoncznál 3-5-10,000 drb. vételnél 5-10-15 százalék engedmény l).
A rendkívül gazdag gyökerezű életerős vadonczok erősség szerint egyenlő vastagságukra vannak válogatva, mely végtelenül nagy előny a rendelésre nézve, ezen felül az árak is mérsékeltek, illetve igen alacsonyak.

3-4-5 éves állandó, vagyis termő helyekre kiültethető és ott usonnal beajlható vadonczok:

I. minőségű	(20 milliméter vastag)	100-a	10	forint.
II. "	(15 "	100	5	"
III. "	(12 "	100	2-50	"

Kézbéli nemesítésre alkalmas 2-3 éves vadonczok.

I. minőségű (10 milliméter vastag)	100-a	2- - frt	1000-re	18- - frt.
II. " (7 "	100	1-60	1000	14- -
III. " (6 "	100	1-20	1000	11-50

Nyári szemzésre alkalmas 1-2 éves vadonczok.

I. minőségű (5 milliméter vastag)	100-a	1- - frt	1000-re	0-50 frt
II. " (4 "	100	0-80	1000	7-50
III. " (3 "	100	0-60	1000	5-50

Vadonczok a következőkből rendelhetők meg: körte, alma, doucin, paradicsom birs, prunus myrobolana, szent joulie, kökény, sárga barack, mandula, őszibarack, fekete meggy, sajmeggy, (prunus mahaleb) eper.

A rendelés fogantatása illetve összeállításánál a fenti (zájellel jelzett) méretek pontosan betartatnak.

Gazdasági ezélekre alkalmas 4-5 éves (nem ojtott) eperfaból igen nagy készlet van. A csemeték drbjá 25 kr; 100 drb. ára 20 frt, 1000 drb. ára 170 frt. A gyengébbek aránylag olcsóbbak. Mindezen vadonczok megrendelhetők

Unghváry Sándor gyümölcsfa-iskolájában Czegléden.

Ugyanezek fenti cégénél kaphatók magas törzsű és törpére nevelt körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin, cseresznye, meggy, eper, birs és neompolya csemeték is a következő ár mellett.

Az 1-2 éves igen szép csemete darabja	15-20 kr.	a 3-4 éves igen szép csemete darabja	80
a 2-3 " " "	25	a 4-5 éves legerősebbek darabja	85
150-3-1		Nagyobb vételnél árengedmény adatik.	

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Bpesti festészeti akadémiát tanult

Van szerencsém teljes tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, mint

SZOBAFESTŐ és FÉNYMÁZOLÓ

letelepedtem, miután előbb egy a festészeti akadémián, mint a fővárosban és a külföldön e szakmában teljesen kiképeztem magamat és képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni.

Ajánlom magamat mindennemű munkának, u. m.:

szobafestés, mázolás, freskó-estmények és tapétázás jól, gyorsan és jutányos áron való elkészítésére.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel

GRÜNFELD IGNÁCZ,
szobafestő és fénymázoló,

Kisuj utca 1722 szám alatt.

Tapétázó és fényező!

105 2-2

Sömör gyógyítása.

A száraz nedvező pikkelyes sömört (dobrocot) és a velük járó türhetelel viszketőséget biztosan gyógyítja — még azokon is, a kik eddig sehol sem tudtak meggyógyulni — Hebra dr. sömör-halál (licht ntod) nevű szere. Alkalmazása külső és ártalmatlan. Ára 6 frt. Az árnak pénzben vagy levélbélyegben való beküldése után vám- és portófizetés nélkül küldi a St. Marie-Droguerie Danzig (Németországban).
104-5 2

Jelzálogkölcson

vidéki földbirtokokra

4%-ra;

40-50 évi vagy

rövidebb tartamu

törlesztésre.

Drágább kölcsönök kicserélése (konvertálása) gyorsan eszközöltetik
133-2-2

Menczer J. H.

ügynökségi irodája által

Budapest, VIII. Vas-utca 7.



Kérem a 140 holdas üzemű 15 éves s nagy hírnévnek örvendő czég pontos ozimére ügyelni, mert itt több Unghvárynak is van 4-5 ho'das kezdetleges kertészete.

Igy pl. Unghváry József, ki az egész országból összehordott fákkal kupezkedik.

Cseresznye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresnyéből 80,000 drb., meggyből 50,000 drb.

Cseresnyefa-csemeték áral: a 160-240 centimeter magas hajtással bíró, gazdag gyökerezű, életerős, 1-2 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.

Meggyfa-csemeték áral: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerezű, igen szép fejlődésű, életerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krig.

Nagybani áral:	100 drb.	40 kros	csemete 1 vagy több fajban	38 frt	} 100-an-ként.
	250 "	40 "	" " " " " "	36 "	
	500 "	40 "	" " " " " "	34 "	
	1000 "	40 "	" " " " " "	32 "	
	5000 "	40 "	" " " " " "	30 "	

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt, 250 drb. vételnél 45 frt, 500 drb. vételnél 44 frt. Izen nagy készlet van a következő cseresznye-fajokból: Gersmerdorfi nagy, Nagy fekete ropogó, Korai májusi cseresznye, Badacsonyi óri s, Ferencz császár ropogó-a, Dönnissen sárga ropogó-a, Hedelfingeni óriás, Dr. Enz feketeje, Schneider késői ropogó a, Coburgi korai fekete, Glocker óriása, Büttner késői ropogó-a. Mezei ropogó-a, Reverchen ropogó-a, Heintze korai cseresznyéje, Korponai fekete ropogó-a, Mückebergi nagy, Disznódi füzeres, Jabomay ropogó-a, Hollandi herczegnő, Kanizsai fekete, Esperes ropogó-a stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggyfajokból: Körösi meggy (Spanyol meggy) Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királynő, Eugenia, Valtva érő, Olgnesi apánő, stb. stb.

A fenti cseresznye és meggyfajokon kívül adatkak ki körte, alma, szilva, őszl és kajszinba azok. lasponya birs- és eperfa-ojtványok ugy gazdasági mint törpére nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, méz pedig gazdag fajválasztek mellett. A csemeték tisztán homok talajon nevedtek ezért gazdag gyökerezű s biztos fogamzá-i képességgel bírnak, ezen felül hiteles fajnak edzett termézetűek, eg észszé gesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentieken kívül 1-2-3-4 éves vadoncz is, körtéből, almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, beszteozel szilva duránozal szilva, Prunus Myrobolana, Saint Joulie, kökény, mandula, sárga barozk, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy és eperből, az áral erősség (vastagság szerin) következők:

2. CSOPORT.

Kézbéli remesítésre kiválóan alkalmas 2-3 éves vadonczok:

I. oszt. (11 mm.)	100	2-20 frt	1000	19-80 frt
II. " (8 1/2 "	180	"	"	16-20 "
III. " (6 1/2 "	140	"	"	12-60 "

150-3-1

3. CSOPORT.

Nyári szemzés alá, vagy gyökérképzés ozélljából kiültethető 1-2 éves vadonczok:

I. oszt. (4 1/2 mm.)	100	1-10 frt	1000	9-90 frt
II. " (3 1/2 "	"	0-85 "	"	7-65 "
III. " (2 1/2 "	"	0-65 "	"	5-85 "

!! Tessék árjegyzéket kérni !!